

РОЗДІЛ II. УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

*Балахонова О.В., д.е.н., доцент, професор
кафедри економіки та менеджменту,
Вінницький інститут Університету «Україна»;
Побережний Б.О., магістрант 1-го року підготовки,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

**МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВА**

METHODICAL PROVIDING OF FINANCIAL PLANNING OF ENTERPRISE

Анотація. У статті узагальнено методичне забезпечення фінансового планування підприємства. Наведено статус розробника методичного забезпечення процесу діагностики стійкості підприємства. Охарактеризовано показники фінансового планування та їх інформаційне забезпечення. Окреслено напрямки дослідження фінансового планування. Розглянуто методіку формування та дослідження аналітичних показників. Запропонована методика формування узагальнюючого висновку.

Ключові слова: фінансове планування, фінансова стійкість, фінансовий стан.

Abstract. In the article generalized methodical providing of the financial planning of enterprise. Status of developer of the methodical providing of process of diagnostics of firmness of enterprise is resulted. The indexes of the financial planning are described and them informative providing. Outlined directions of research of the financial planning. The method of forming and research of analytical indexes is considered. The method of forming of summarizing conclusion is offered.

Keywords: financial planning, financial firmness, financial state.

Постановка проблеми. Стратегічне фінансове планування є важливою складовою процесу перспективного планування довготривалого розвитку вітчизняних суб'єктів господарювання. У процесі його здійснення визначаються головні цілі та завдання існуючого бізнесу або окреслюються чіткі орієнтири для новостворених фірм, розробляється план для їх досягнення в рамках фінансової стратегії, що є передумовою успішної роботи. Проте, в сучасних ринкових умовах господарювання значення стратегічного фінансового планування часто недооцінюють. Досвід багатьох суб'єктів господарювання розвинених країн показує, що за сучасного ринку та жорсткої конкуренції на ньому, стратегічне фінансове планування є однією з найважливіших умов їхньої успішної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти фінансового планування аналізувалися в дослідженнях Л.М. Бражнікової, В.В. Гончаренка, В.Ф. Іванюти, Н.В. Карпенко, Ю.Г. Лисенка, М.В. Макарової, Н.С. Педченко, В.І. Перебийніса, М.Є. Рогози, О.В. Чернявської, Л.М. Шимановської-Діанич, О.В. Шкурупій, а питання щодо фінансового планування та забезпечення фінансової стійкості підприємств досліджувалися в працях М.В. Беднягіної, Н.В. Бекетова, І.В. Брянцевої, В.А. Гросул, Д.А. Демідова, О.Н. Зайцева, В.І. Захарченка, Є.В. Корчагіної, В.С. Криворотова, В.А. Либи, Н.Л. Любченко, Г.А. Мохонько, С.Н. Нікешина, А.Б. Олійника, І.Н. Омельченко, В.І. Рощина, М.Н. Рубцевої та інших.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є визначення методичних показників фінансового планування підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в процесі фінансового планування дуже важливо володіти інформацією про фінансово-господарський стан підприємства на даний момент та перспективи його розвитку в майбутньому. Саме тому актуальним є питання створення системи кількісної оцінки фінансових показників, що дасть можливість управляти його рівнем. Необхідність регулювання рівня фінансових показників обумовлена як необхідністю стимулювання його підвищення, так і необхідністю нейтралізації негативних впливів ринкового середовища на діяльність суб'єкта.

Фінансові показники підприємства формується в процесі всієї його діяльності, а визначається на певну конкретну дату, що дає змогу відповісти на такі запитання:

- наскільки ефективно підприємство здійснює управління грошовими потоками;
- яка віддача його виробничого потенціалу;
- наскільки підприємство є інноваційно активним;
- чи здатне підприємство протидіяти впливам зовнішнього і внутрішнього середовища.

Оцінка стійкості роботи підприємства здійснюється за допомогою сукупності методів та розроблених методик діагностування стану виробничої системи. Класифікація методичного забезпечення процесу діагностики фінансових показників підприємства наведена у табл. 1.

У процесі оцінки фінансових показників підприємства широко застосовуються традиційні методи економічної статистики, математично-статистичні методи, прийоми експертного опитування, а також особливу цінність становлять методи моделювання економічних процесів та складання прогнозів стосовно подальшого розвитку підприємства, що слугують вихідною базою для забезпечення управлінських функцій достовірною інформацією.

Вся сукупність методів оцінки фінансових показників підприємства поділяється на дві групи: експрес-діагностика та фундаментальна діагностика стійкості роботи господарюючого суб'єкта.

Експрес-діагностика проводиться на основі даних фінансової звітності та

містить попередній аналіз фінансових показників підприємства. Система експрес-діагностики забезпечує раннє виявлення ознак кризи розвитку підприємства та дозволяє здійснити оперативні заходи для її нейтралізації. До таких методів віднесемо:

- аналіз системи фінансових коефіцієнтів;
- горизонтальний (часовий) аналіз;
- вертикальний (структурний) аналіз;
- трендовий аналіз;
- порівняльний аналіз;
- аналіз платоспроможності підприємства;
- оцінка діяльності підприємства за системою показників Бівера.

Таблиця 1

Методичне забезпечення фінансового планування підприємства

Класифікаційна ознака	Різновиди
Статус розробника методичного забезпечення процесу діагностики стійкості підприємства	<ul style="list-style-type: none"> • державні методики – обов’язкові для державних підприємств та установ, а також для визначеного у законодавчому порядку переліку організацій; • наукові методики – носять рекомендаційний характер.
Характер показників та їх інформаційне забезпечення	<p><u>кількісні показники:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • бухгалтерська та статистична звітність; • дані управлінського обліку; • дані оперативного обліку; • податкова звітність; • комбіновані джерела; <p><u>якісні показники:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • респондентні; • експертні; • змішані показники.
Напрямок (сфера) дослідження	<ul style="list-style-type: none"> • виробничий потенціал; • ресурсне забезпечення; • організація управління; • інноваційна активність; • фінансово-майновий стан; • результати виробничо-господарської діяльності; • комбінований підхід.
Методика формування аналітичних показників	<ul style="list-style-type: none"> • коефіцієнтний підхід; • агрегатний підхід; • індексний підхід.
Методика дослідження аналітичних показників	<ul style="list-style-type: none"> • динамічний аналіз; • порівняльний аналіз; • еталонний (нормативний) аналіз.
Методика формування узагальнюючого висновку	<ul style="list-style-type: none"> • суб’єктивні методи; • об’єктивні методи.

В системі забезпечення фінансових показників важливе значення відіграє економічна стійкість підприємства як інтегруючий параметр, який акумулює результати його діяльності. Саме тому оцінці та аналізу рівня стійкості фінансових показників підприємства приділяється значна увага.

Під фінансовими показниками розуміють такий стан фінансових ресурсів, їх розподіл і використання, що забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику.

Метою даного аналізу є вивчення структури та динаміки зміни фінансових показників, виявлення причин, що зумовили ці зміни, а також оцінка можливих наслідків для збереження підприємством власних позицій.

Серед даних, які характеризують фінансові показники підприємства, найбільш часто застосовують такі:

- ліквідності та платоспроможності;
- фінансової стабільності;
- ділової активності;
- рентабельності діяльності підприємства.

Аналіз цих показників здійснюється через порівняння отриманих значень коефіцієнтів з базовими величинами з наступним формуванням трендів їх зміни за визначений період часу, необхідний для оцінки.

Висновки. Важливим моментом для застосування системи оцінки та діагностики фінансових показників є правильний вибір критичних значень параметрів діяльності підприємства та обґрунтування рівня стійкості, який необхідно підтримувати, а також до якої величини допустиме короткострокове зниження даного показника.

Таким чином, для аналізу рівня фінансової стійкості можуть використовуватись найрізноманітніші прийоми, методи та моделі оцінки, місце та широта застосування яких залежить від конкретних цілей діагностики і визначається необхідним рівнем точності одержаних результатів.

Список використаних джерел

1. Балахонова О.В. Удосконалення аудиторської оцінки фінансового стану підприємства. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Одеса, 2014. Вип. 2/2. Т. 1. С. 12-19.
2. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Економічна сутність грошових коштів підприємства. *Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів: зб. наук. праць*. Вінниця. 2017. Т. 1. С. 25-27.
3. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Методологічні аспекти контролю грошових активів та дебіторської заборгованості. *Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. наук. праць*. Вінниця. 2018. Т. 1. С. 153-155.
4. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Система забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. *Шляхи активізації інноваційної діяльності в*

освіті, науці, економіці: зб. наук. праць. Вінниця. 2016. Т. 1. С. 145-147.

5. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., Бондар І.М. Основні завдання аналізу та оцінки доходів підприємств. *Подільський науковий вісник. Науки: економіка, педагогіка.* 2017. №4. С. 19-23.

6. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., Васалатій О.М. Методика фінансового контролю запасів підприємств. *Подільський науковий вісник. Науки: економіка, педагогіка.* 2017. №4. С. 23-26.

7. Гріщенко І.В., Балахонова О.В., Канівець С.В. Методика аналізу заборгованості підприємств. *Подільський науковий вісник. Науки: економіка, педагогіка.* 2017. №4. С. 26-31.

*Євась Т.В., старший викладач
кафедри економіки та менеджменту,
Вінницький інститут Університету «Україна»;
Коломієць А.М., студент 4-го курсу,
спеціальність «Менеджмент»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF THE SYSTEM OF MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

Анотація. У роботі розглянуто сутність результативності та ефективності менеджменту. Визначено зміст економічної, соціальної та організаційної ефективності. Досліджено підходи до оцінки ефективності системи менеджменту підприємства. Розглянуто критерії оцінки результативності управління.

Ключові слова: результативність, ефективність, менеджмент, методичний підхід, критерій ефективності, оцінка ефективності.

Abstract. In the article the essence of efficiency and effectiveness of management are considered. The content of economic, social and organizational efficiency are determined. The approaches to the evaluation of the efficiency of the enterprise management system are investigated. The criteria for evaluating management effectiveness are considered.

Keywords: effectiveness, efficiency, management, methodical approach, efficiency criterion, estimation of efficiency.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення ефективність та результативність господарської та фінансово-економічної діяльності підприємства визначається та